

נודה מאד לכל מי
שיכול לסייע בכיסוי
הוצאות ההדפסה.
להנצחות
לע"נ וכי"ב,
נא לפנות למייל
mdh036194741
@gmail.com

זברי השירה

ויזבר משה באזני כל קהל ישראל את זברי השירה הזאת עד תמס (זברים לא)

מתורת מורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

רב ביהכ"נ 'זברי שירי' ואזור מרכז ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. • ניתן לקבל הגליון במייל mdh036194741@gmail.com

פרשת ראה [חיזוק לזמן הנגיף]

לימוד התורה עם 'גישמאק'

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו... אשר אנכי מצוה אתכם היום, והקללה אם לא תשמעו... אשר אנכי מצוה אתכם היום..." (י"א - כ"ו, כ"ז, כ"ח).

דרשו חז"ל, בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, כאילו קבלתם היום מהר סיני, כאילו בו ביום נצטווית עליהם.

בן אדם שרגיל לקרוא עיתון, קורא דווקא את העיתון של היום, כי החדשות של אתמול כבר לא מעניין אותו, כך להבדיל התורה כותבת "היום" שכל יום צריך להיות כאילו מקבל את התורה מחדש, וכך האדם ילמד אותה בחשק רב.

שואל החתם סופר, בשלמא לגבי הברכה כתוב "היום" אפשר להבין שאם לומדים את התורה כל יום ויום כחדשים - עם כל החשק - אז מקבלים ברכה, אבל בקללה אם אחד לא מרגיש את "היום" הוא יקבל קללה? גם אם זה לא בסדר שהוא לא מרגיש את "היום", למה שיקבל קללה?! ותיק, שכדי להגיע לדרגה גבוהה ולהיות מובטח שהוא בן תורה, זה רק אם האדם מרגיש את המעלה של "היום", את חשקת התורה של "היום", אבל אם זה בלי "היום", דהיינו שהוא לומד תורה בלי חשק, אז הוא עלול לחפש את החדשות במקומות אחרים, במקומות לא ראויים שאינם טובים ומתאימים לבן תורה.

אנו אומרים בתפילה "קדשנו במצוותיך ותן חלקנו בתורתך, שבענו מטובך ושמחנו בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת".

ויש להבין מה ההסבר "שבענו מטובך"? ואיך זה מסתדר עם שאר המילים כאן בתפילה?

ידוע שברוסיה היה מאוד קשה לקבל פטור לצבא, הרבה בחורים קבלו צו גיוס והיו חייבים לשרת ביחד עם גויים, ושם לא היה אוכל כשר כלל, ומרן החפץ חיים זצ"ל דאג שבכל עיר ועיר ברוסיה יהיה מטבח כשר עבור החיילים היהודים כדי שיהיה להם מקום עם אוכל כשר בחינם. פעם טובי העיר הגיעו לחפץ חיים וסיפרו לו שאין טעם להמשיך להחזיק את כל המטבחים האלו כי ראו שהחיילים נכנסו למסעדות לא כשרות לאחר שכבר אכלו במטבח הכשר. אמר להם החפץ חיים "כנראה אין מספיק אוכל כשר במטבח", הם ענו "יש אוכל בשפע". אמר להם "כנראה שהאוכל אצל הגויים יותר טעים, לכן צריך שיהיה במטבח אצלנו את האוכל הכי טעים עבורם וברמה הכי גבוה שאפשר".

החפץ חיים היא שאם לא טוב להם במטבח אצלנו אז הם מחפשים במקומות אחרים, אבל אם האוכל אצלנו יהיה בטוב טעם אז אין סיבה שיחפשו במקומות אחרים. ועל זה אנו מתכוונים ב"שבענו מטובך" כי לא מספיק "קדשנו במצוותיך ותן חלקנו בתורתך", אלא צריך שיהיה לנו את הטעם לקיים את התורה כמו שצריך, שנוכל גם ליהנות בשמחת התורה. וזאת הסיבה שיש היום כמה וכמה אנשים שעדיין לא מתחזקים לבוא בדרך השם כי אין להם טעם בתורה ובמצוות. אם היה להם טעם בתורה ובמצוות לא היו מחפשים במקומות אחרים.

כתוב בחז"ל (קידושין דף ל' ע"ב) "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין".

ויש להבין, "בראתי יצר הרע" הפירוש הוא שכדי להילחם נגד היצר הרע צריכים את "התורה" כ"תבלין", ואיך אפשר להבין מאמר זה, הרי תורה זה לא תבלין, תורה זה העיקר?!

שמעתי מהצדיק רבי יהושע שקלאר זצ"ל להסביר, שנכון שתורה זה העיקר אבל היא צריכה להיות עם התבלין שלה כדי להילחם ביצר הרע, והתבלין שלה זה המתקנות שלה ואז אפשר להילחם ביצר הרע.

וזה הכלל כאן, מי שמוצא את המתקנות בתורה הוא יכול לעלות מעלה מעלה ולקבל שפע ברכות.

ע"י קירבת אלוקים מתעוררים לתשובה

שאל השפת אמת את מרן החפץ חיים זצ"ל, כתוב בהמשך הפרשה (ג' - ה') "אחרי ה' אלקיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו", מבינים מהפסוק הזה שבן אדם צריך להתקרב כמה שיותר לה', ומאיך כתוב כאן בתחילת הפרשה (ב' - ל') "הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש..." ורש"י מפרש (בד"ה אחרי) "אחרי העברת הירדן הרבה והלאה למרחוק. וזהו לשון אחרי. כל מקום שנאמר 'אחרי' מופלג הוא". לכאורה יש כאן סתירה, בתחילת הפרשה מבינים שכוונת המילה 'אחרי' הוא מרחוק ומאיך בהמשך הפרשה מבינים שכוונת המילה 'אחרי' הוא שצריך כמה שיותר להתקרב לה'?

תירץ החפץ חיים שזה לא סתירה, בן אדם שמרגיש קרוב לרבונו של עולם זה סימן שהוא רחוק מאוד, בן אדם שרוצה להתקרב לה' הוא צריך להרגיש כמה הוא רחוק ממנו, לכן 'אחרי' הוא צריך להרגיש כמה הוא מופלג ממנו, וכך יוכל לעבוד יותר ולהיות קרוב.

כ"כ כתוב בפרשת בהעלותך (י"ב - ג') "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". וכי משה לא ידע שהוא הכי גדול בעם ישראל? הרי ידע שהוא היחיד שדיבר עם הקב"ה כמו שכתוב (שם ח') "פה אל פה אדבר בו", אז איך מבינים שהוא היה "עניו מאד"? אלא הביאור הוא שמה רבינו ידע גדלות הבורא, הוא הרגיש כמה רחוק הוא, לכן היה עניו מאוד.

מעניין שכשמגיע חודש אלול, ישנם אנשים רחוקים מהקב"ה והם כמעט אינם מפחדים, וישנם אנשים קרובים והם מפחדים, לכאורה היה צריך להיות הפוך, שהאנשים הרחוקים היו צריכים לפחד מאוד, והאנשים הקרובים לא היו צריכים כ"כ לפחד, וההסבר שהמציאות היא כך הוא כי אלו שיותר קרובים לה' במציאות הם יותר מפחדים כי הם מרגישים שהם רחוקים מהרבונו של עולם, אבל אלו שהם רחוקים הם לא מרגישים שהם רחוקים וחושבים שהם בקלות יכולים להיות קרובים לה' ובטוחים בהז.

כתוב בתהילים (ק"ד), בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז, היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו, הים [-דהיינו הים הגדול] ראה וינס, הירדן [-הקטן] יסב לאחור [-לא ברח], ההרים [-הגדולים] רקדו כאילים [-פחדו מרבונו של עולם], גבעות [-הקטנים] כבני צאן [-לא כל כך פחדו]. בדרך כלל מי שיותר חזק, אמור לפחד פחות, א"כ היה אמור להיות בדיוק הפוך ממה שכתוב בתהילים. ושמעתי מראש ישיבת 'תורת אמת' בלונדון רבי משה שניידר זצ"ל להסביר, שזה מה ששואל דוד המלך, 'מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור? ודוד המלך העצמו אומר לנו התשובה, "מלפני אדון חולי ארץ", יש הבדל בין פחד גשמי לפחד רוחני, כאן מגיע הקב"ה שהוא האדון, מי שקטן ואינו מבין כל כך אז ממילא הוא חושב שהוא מסודר, אבל מי שיותר גדול ומבין יותר הוא יותר מפחד. ולכן בפחד גשמי מי שיותר גדול וחזק הוא מפחד פחות, מה שאין כן בפחד רוחני מי שגדול יותר הוא מפחד יותר.

ברכת ה' בקיום מצווה דרבנן

"עשר תעשר את כל תבואת... " (י"ד - כ"ב).

דורשים חז"ל (גמ' תענית דף ט' ע"א), עשר בשביל שתתעשר.

ומבואר בגמ' (שם), שר' יוחנן מצא את בנו הקטן של ריש לקיש ואמר לו: אמור לי את פסוקך שלמדת היום בבית הספר! אמר לו הילד: "עשר תעשר". ושאל הילד: ומה פירוש "עשר תעשר"? אמר לו רבי יוחנן: פירושו עשר בשביל שתתעשר, אמר לו הילד: מניין לך שכן הוא? אמר לו ר' יוחנן: לך ונסה. אמר לו: והאם מותר לנסות את הקדוש ברוך הוא? הרי נאמר בתורה: "לא תנסו את ה' אלקיכם" (דברים ו' - ט"ז)! אמר לו: כך אמר ר' הושעיא: חוץ מזו שבה מותר לנסות, שנאמר: "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחוננוי נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די" (מלאכי ג' - י').

ויש לשאול, הרי הפסוק בתורה מדבר על מעשר של תבואה, ורבי יוחנן (בגמ' יבמות) סובר שבזמן הזה התרומות ומעשרות הם דרבנן, דהקדושה בטלה או בגלל שהחיוב דאורייתא הוא רק "כשרוב יושביה עליה", ומוכרח מרבי יוחנן שגם בזמן הזה שהוא מדרבנן יש גם כן את הסגולה של "עשר בשביל שתתעשר" וזה לאו דווקא על מעשר דאורייתא, סגולה זו חלה גם על מעשר דרבנן.

לפי זה העיר לי ראש ישיבת 'כפר גנים' רבי ישעיה גריינמן שליט"א שכתוב בסמ"ע (ח"מ סימן ס"ז ס"ק ב') "דדוקא בזמן שהיה שמיטה ויובל נוהג מן התורה היתה מקוימת בהן הברכה לגדל בשנה שישיית לשלש שנים", וידוע שמרן החזון איש זצ"ל חולק וסובר שאפילו בזמן הזה ששמיטה זה רק דרבנן יש גם את הברכה, ולפי הגמ' בתענית הנ"ל מוכרח כשיטת החזון איש, שהרי רבי יוחנן סובר שתורמות ומעשרות הם דרבנן, ואעפ"כ אמר לילד שינסה לבדוק אם "עשר כדי שתתעשר"!

ואולי יש לדחות ראייה זו עפ"י מה שמבואר בתוס' (שם) שדרשה זו היא לאו דווקא על תרומות ומעשרות, אלא גם על מעשר כספים וא"כ גם במעשר כספים יש סגולה זו, וזה הוא מצוה דאורייתא גם בזמן הזה היות שאין זה תלוי בקדושת הארץ.

אכן יש שלש שיטות בענין מעשר כספים, יש אומרים שמעשר כספים זה דאורייתא, יש אומרים שזה דרבנן, ויש אומרים שהיום זה רק מנהג. ולהשיטות שזה דרבנן עדיין יש ראייה לחזון איש ממה כתוב בפתחי תשובה (יורה דעה סימן רמ"ז) וכתב, עיין בספר משנת חכמים (הל' יסוה"ת דף י"ז ע"א) שכתב דהא דשרי לנסות במעות מעשר היינו אם עושה ע"מ להתעשר אבל בשביל טובה אחרת כמו בשביל שיחיו בניו וכדומה אסור לנסות ע"ש. ועיין בשאלת יעב"ץ (ח"א סימן ג') שהשיג על הרמ"א דמדבריו משמע דמעשר כספים דנהוג עלמא האינדנא קאי ובאמת זה אינו שלא נאמר זה על מעשר כספים דלא שרי לנסווי ביה דאינו אלא צדקה ע"ש. וכ"כ הגאון בעל של"ה (והוא בדפוס א"ד דף רמ"ב) דדוקא במעשר תבואה הוא דשרי לנסות אבל לא במעשר כספים ע"ש.

חיזוק לזמן הנגיף

שמעתי השבוע מהרב שמואל גנוט שיחי' מאלעד שלפני כעשרים שנה היה אישה ירושלמית, אשת תלמיד חכם, נדבקה ע"י חיידק מסויים שגורם לשיתוק ברוב הגוף, ולפני כמה חדשים אותה האישה נדבקה מהנגיף הידוע המשתולל בעולם, כמובן שהמצב שלה התחיל להחמיר וכך מצבה התדרדר, הרופאים התייאשו, בני הבית אבדו כל תקווה, החולה היתה מורדמת ומונשמת. לאחר כמה ימים הודיעו הרופאים שהבריאה מהנגיף וכל הבדיקות חזרו שליליות, ולא רק זה, הרופאים ראו שהאישה התחילה להיזיז אברים ולאחר כמה שעות התחילה לעמוד על רגליה וקמה ממיטתה לאחר כעשרים שנה! הרופאים ניסו להבין והתגלה להם שהנגיף הידוע טרף והשתלט על החיידק שהיה לה מקודם והשמיד אותו.

רואים מכאן, שהכל מן השמים, כל הבריאה פלא, הכל מהרבונו של עולם.

לפני כשמונים שנה, במלחמת עולם השניה, עם ישראל לא ידע מה יהיה מחר, אז הרגישו שהיו בידיים של הנאצים יימח שמם וזכרם, כעת שיש נגיף המשתולל בעולם כבר כמה חודשים אפשר לראות שאנחנו בידיים של הקב"ה בכבודו ובעצמו, ישיר, בלי שום שליח, הקב"ה מוליך אותנו לאן שאנחנו צריכים להיות, וכל ההגבלות שאנחנו שומעים זה לא משרד הבריאות, זה רק הקב"ה שגורם לנו להתנהג כך ונותן לנו הגבלות והרחקות, כי הקב"ה רוצה להראות לנו שהוא הבעלים על כל אחד ואחד בעולם, ואף אחד לא מבוטח.

עוד שמעתי ממשולח אחד שנסע לאמריקה כדי להתרים אנשים עבור מוסד מסוים, לקח נהג מתשע בבוקר עד עשר בלילה, הנהג היה בחור מבוגר וליווה אותו בכל מקום, לאחר כמה ימים אותו משולח פגש חבר שלו ושאל אותו מה יש לך להגיד על הבחור הזה, כי הוא שמע שלקח אותו במשך יום שלם, לכן רצה לדעת האם הוא אופי רגוע, המשולח ענה לו "הייתי איתו במשך יותר מיום שלם והיה מאוד נחמד, היינו בפקקים ולא זכור לי שצפצף אפילו פעם אחת, לאחר כמה ימים נהיה השידוך. לאחר שנסגר הווארט שאלו לבחור האם אתה זוכר שלקחת את משולח פלוני? זכור, וגילו לו שאותו משולח היה בשבילו לעזרה גדולה בשידוך זה, כי רצו לדעת האם אתה בן אדם רגוע או לא, ורק דרכו הצליחו לדעת בזה שאמר שבמשך יום שלם לא צפצפת אפילו פעם אחת! זה נתן לנו את הסימן שאתה באמת רגוע, החתן חיך ואמר "אתם מדברים על היום הזה שלקחת את המשולח הזה? יום קודם התקלקל לי הצפצפה והיה כבר מאוחר באותו ערב לתקן אותו, למחרת התחלתי את הנסיעה מוקדם בבוקר, לא הספקתי לתקן את הצפצפה, לכן נסעתי כל היום בלי אפשרות לצפצף"!!! והוסיף, בהתחלה חשבתי "מה הקב"ה עושה לי? לא שייך לנסוע בלי צפצוף, ועכשיו אני רואה שכל מה שהקב"ה עושה זה לטובה, כל זה כדי שהשידוך הזה יצא לפועל".

ה' יעזור שנשמע בשורות טובות לכולם, וישועת ה' כהרף עין, ונזכה בשבת זו, שבת מברכים חודש אלול, שנקבל כל הברכות וישועות ונכין את עצמנו לאני לדודי ודודי לי.

לעילוי נשמת רבי מרדכי אברהם משה הלוי בן רבי ברוך חיים דינר זצ"ל
נלב"ע י"ח מנ"א תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת כ"ק האדמו"ר מסאדיגורא הגה"צ רבי ישראל משה בן רבי אברהם יעקב פרידמן זצוק"ל
נלב"ע כ"א מנ"א תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת נשמה טהורה הנערה רחל ע"ה בת יבדלחט"א הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א
נלב"ע כ"ה מרחשון תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת בעל החוט שני' מרן הגאון רבי שמריהו יוסף נסים בן רבי נחום מאיר קרליץ זצוק"ל
נלב"ע כ"ג תשרי תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.